

*Презентація на тему:
“Гайдамаччина. Коліївщина.
Опришківство”*

Після Івана Мазепи Правобережна Україна була ізольована від Гетьманщини політикою Росії та Польщі. Тож польські магнати розширяли свої володіння і намагалися взяти владу над життям країни. Протистояти цьому процесу було нікому: шляхта і знать була полонізована, православна церква зосереджена на своїх церковних справах. Це призвело до повстання народного духу невдоволення.

Гайдамаччина – соціальний рух на Правобережжжі у XVIII столітті.

Причина повстання полягає в тому, що народні маси, серед яких ще жили традиції козацької волі, не хотіли коритися владі панів і зі зброєю в руках виступали проти поневолення. Учасниками гайдамаччини були переважно незаможні селяни, наймані робітники, дрібна шляхта й нижче духовенство. Гайдамаки діяли невеликими загонами, застосовуючи тактику партизанської боротьби, несподівані напади і стрімкі рейди на панські маєтки.

1734р. – 1ший вибух гайдамацького повстання.

В той час коли російська армія разом з козацькими полками увійшла на Правобережжя, щоб підтримати кандидатуру Августа III на польську корону. Влітку 1734 р. на престол у Польщі сів ставленик Росії Август III, і на прохання польських магнатів російське військо легко розбило повстанців.

1750р. - 2гий спалах гайдамацького руху.

Проте неспроможність створити цілісну організацію, а також відсутність плану дій спричинили поразку повстання.

Коліївщина (від слів “кіл”, “колоту”, “колій”) – найвідоміший виступ гайдамаків 1768 року. Основною його силою було селянство.

Це повстання спричинили декілька факторів:

- в південній Київщині, де зародилась Коліївщина, селяни довше користувались свободою від панських повинностей;
- панське господарство переживало складні часи перенесення збіжжєвих ринків з-над Балтики до Чорного моря;
- значний вплив на селян мала близькість вільного Запоріжжя;
- на півдні Київщини загострилися релігійні суперечності.

МАКСИМ ЗАЛІЗНЯК,
керівник
гайдамацького повстання,
гетьман повстанського війська

ІВАН ГОНТА,
сотник надвірної міліції,
полковник уманський,
командир повстанського корпусу
гайдамаків

Причинами поразки було те, що царизм вів двозначну політику щодо соціальних рухів на Правобережжжі. З одного боку, він бачив у гайдамацькому русі процес дестабілізації та ослаблення Польщі, з іншого – боявся, щоб народний виступ не

Опришківство – визвольний рух у Галичині, який розпочався вже у XVI столітті і був викликаний посиленням експлуатації селянства й національного гніту.

Карпатські опришки

Опришки використовували методи партизанської боротьби, діяли невеликими загонами, користувалися масовою підтримкою населення. Найбільшого розмаху опришківський рух набрав у 30-ті – 40-ві роки XVIII ст. під проводом Олекси Довбуша.

Висновок:

І гайдамаччина, і коліївщина і опришництво

- *стали невід'ємними складовими національно-визвольного руху всього народу;*
- *були вираженням невдоволення ущемлених верст населення;*
- *підточували підвалини кріпосницького ладу;*
- *мали антипольське, антишляхетське спрямування.*

